

Samenvattingen van de voordrachten van 24 september 2022

1) Roger Baurain: De onjuiste stempel “Bevecom / Beauvechain” uit 1911

Egypte is zeer vroeg begonnen met het aanleggen van spoorlijnen. Aanvankelijk waren er drie soorten: de staatsspoorwegen, de concessies gegeven

De entiteit Beauvechain omvat, sinds de fusie van gemeenten in 1976, de gemeenten Beauvechain, Hamme-Mille, L'Écluse, Nodebais en Tourinnes-la-Grosse.

Een onder-ontvangerij werd geopend in de gemeente Beauvechain op 20 februari 1877 en terug gesloten in 1886.

Op 12 juni 1893 werd een overdraagkantoor genaamd “Beauvechain” geopend. Deze stempel, ééntalig Frans met een enkele cirkel van 24 mm, werd gebruikt tot eind december 1910. Drie verschillende stempels zullen tijdens deze periode gebruikt worden.

Het dienstorder van 19 oktober 1910 voert de tweetaligheid in van de benaming van de postkantoren. Voorrang moest gegeven worden aan de taal van de meerderheid van de plaats waar het postkantoor gevestigd was. Ten onrechte werd in het bijzonder dienstorder van 19 oktober 1910 het kantoor als “Bevecom / Beauvechain” vermeld. Dit bleef van toepassing van 1 januari 1911 tot 1 juli 1911, datum waarop de fout verbeterd werd. Deze fout werd verbeterd in het bijzonder dienstorder van 31 mei 1911 waarop de stempel correct als “Beauvechain / Bevecom” verscheen tot in 1914.

Gedurende de Oorlog 1914 – 1918 werden twee stempels gebruikt:

- een ronde stempel zonder sterren: 12.07.1914 – 04.12.1916
- een rechthoekige stempel: 18.02.1917 – 06.02.1919

Na de wapenstilstand zal het postkantoor van Beauvechain als noodstempel de verkeerde overdraagkantoor-stempel (dépôt-relais), met Nederlandse voorrang, genaamd “Bevecom / Beauvechain”, van februari 1919 tot mei 1921 gebruiken.

- in 1919: jaartal in 2 cijfers
- in 1920 & 1921: jaartal in 4 cijfers

De onjuiste overdraagkantoor-stempel “Bevecom / Beauvechain” werd dus gedurende twee periodes gebruikt:

- van 1 januari tot 1 juli 1911: zeldzame afstempeling.
- van februari 1919 tot april 1921: gebruikt als noodstempel, gewone afstempeling.

De drie stempels tussen 1893 en 1910

De verkeerde stempel

De gecorrigeerde stempel

2) Luc Content: De postgeschiedenis van de Kanaaleilanden: de “Boîtes Mobiles” of “Movable Boxes”

De uitwisseling van briefwisseling tussen de Kanaaleilanden en Frankrijk (1840-1940): er waren drie manieren om de post uit te wisselen:

- 1) Het postverkeer op **vaste officiële routes** waarop regelmatig boten varen
 - De Kanaaleilanden – Saint-Malo
 - De Kanaaleilanden – Weymouth – Londen – Dover – Calais
 - De Kanaaleilanden – Southampton – Londen – Dover – Calais
- 2) Uitwisseling van post door een **officiële verbintenis van de post met private-vaartuigen**
 - Jersey – Granville
 - Guernsey (Alderney) – Cherbourg
 - Jersey (Gorey) – Carteret
 - Guernsey – Le Havre
 - Guernsey – Binic
- 3) Door de **boîtes mobiles** ou **movable letter boxes**

Vanaf 1844 waren private stoomboten met een boîte mobile uitgerust. Bij hun aankomst in de haven van bestemming werden de boxen ontvangen door de plaatselijke postmeester waar de briefwisseling van een speciale afstempeling voorzien werd.

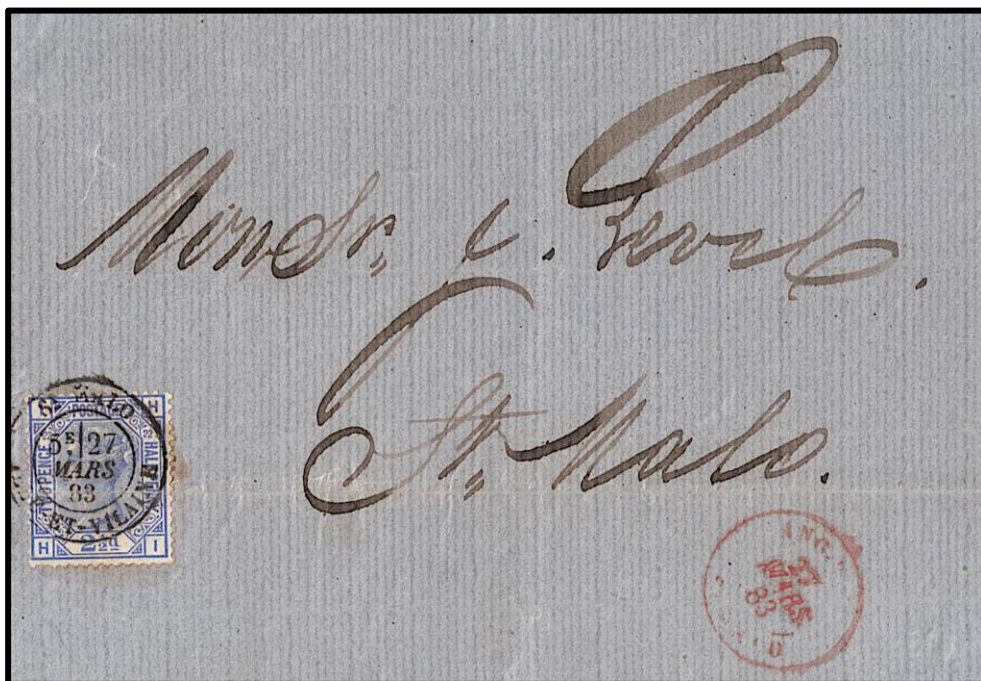
Gedurende de beginjaren werd de briefwisseling met Britse postzegels in de Franse havens met een reguliere Franse stempel van het ruit-type van het plaatselijke postkantoor afgestempeld. Daarnaast werd er eveneens een achthoekige stempel met de letters B.M. (Boîte Mobile) en de naam van de kuststad geplaatst.

Hetzelfde gebeurde met de briefwisseling komende uit Frankrijk met Franse zegels. Bij aankomst in een Britse haven werden de zegels met een reguliere stempel van het plaatselijke postkantoor afgestempeld samen met een stempel M.B. (Movable Box) van het baken-type met de tekst “Jersey / France”.

In de beginjaren kregen de kapiteins van de stoomboten 1 centiem per brief.

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in 1939 stopte de dienst met Movable Boxes.

- De Franse havens die de briefwisseling behandelden komende van de Kanaaleilanden:
 - Saint-Malo: de Britse zegel werd in Saint-Malo afgestempeld met een Franse stempel van het ruit-type 3176 (kleine cijfers).
Daarnaast werd een rode achthoekige Franse stempel geplaatst (ANGL. B.M. / St.Malo) en de stempel “PD” in een rood kader.
 - Granville: ruit-type 1441 (kleine cijfers), later 1706 (grote cijfers), en ten slotte: (Granville / Manche) dubbele cirkel stempel.
 - Carteret: de Britse zegel werd met de zwarte stempel (Carteret / Manche) afgestempeld. Daarnaast vindt men een zwarte PAQUEBOT stempel.
 - Binic: kenmerkend voor de briefwisseling komende van de Kanaaleilanden zijn de letters BM in een ovaal. De Britse zegel werd afgestempeld met een zwarte stempel (Binic / Côtes-du-Nord).
- De havens van de Kanaaleilanden die de briefwisseling behandelden komende uit Frankrijk: in Jersey en Guernsey werden de Franse zegels afgestempeld met “killer” stempels, respectievelijk met de nummers 409 en 324. Later werden “duplex”-stempels gebruikt.
Enkel Jersey heeft een “movable box”-stempel gebruikt. Guernsey stempelde de zegels af met gewone poststempels.
- Briefwisseling verstuurd via Southampton:
In Southampton werd de briefwisseling die bestemd was voor de Kanaaleilanden afgegeven aan een boot die de eilanden aandeed.
De Franse zegel werd afgestempeld met de stempel “SOUTHAMPTON / FRANCE / MB”.

Brief van 1883 van Guernesey naar Saint-Malo, met movable box. Rechts een voorbeeld van de ANGL. B.M.-stempel.

Brief van 1879 van Saint-Malo naar Jersey, met movable box. Rechts een voorbeeld van de MB-stempel.

3) Francis Kinard: De belegering van Toulon 1793

In augustus 1793 werd een Spaanse-Britse vloot van 17.000 man ingezet in de baai nabij Toulon, en deze vloot viel op 29 september de haven van Toulon aan.

Tegenover deze Spaans-Britse troepenmacht stond het Franse leger van het Zuiden, onder het bevel van generaal Carteaux.

Kapitein Buonaparte stond aan het hoofd van de artillerie van het 4de regiment. Hij stelde een plan voor om de forten Balaguier en Éguillette, die van bijzonder strategische belang waren, in te nemen, maar generaal Carteaux, met wie hij niet overweg kon, deed de manoeuvre mislukken. Na een reeks mislukkingen werd generaal Carteaux ontslagen op 11 november 1793, de dag waarop de eerste brief werd verzonden.

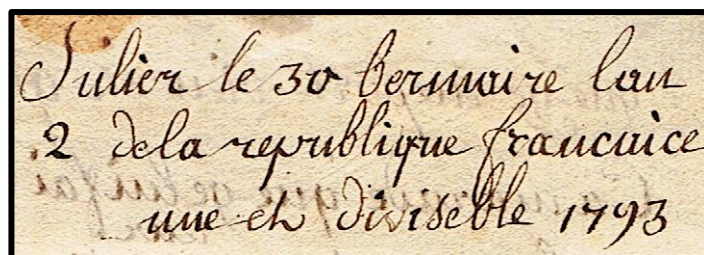
Het was generaal Dugommier die het bevel over het leger van het Zuiden overnam. Hij erkent de waarde van het plan van Buonaparte en bevordert hem tot chef van het bataljon. Op 20 november plaatste hij een eerste batterij kanonnen op een heuvelrug op 2 km hemelsbreed van Fort Balaguier. Na vier weken slaagden de Republikeinse troepen erin de twee forten in te nemen (op 17 december). Ze trokken Toulon binnen op de 19 december en voerden er een bloedige plundering uit.

Francis Kinard toont ons twee brieven:

- De eerste, gedateerd van 11 november 1793, vertelt enkele gebeurtenissen uit deze oorlog.
- De tweede brief, die aanvankelijk beschreven werd als gedateerd van 30 brumaire de l'an 2, dit is 20 november 1793. De tekst van de brief bewijst echter dat dit onmogelijk is: het gaat om de 30 frimaire de l'an 2, dus 20 december 1793.

De eerste brief, van 11 november 1793

De tweede brief, van 30 frimaire et niet van 30 brumaire 1793

4) Willy Monfils : Cognelée 1914-1918

Het gebied rond Namen viel op 23 augustus 1914 in Duitse handen.

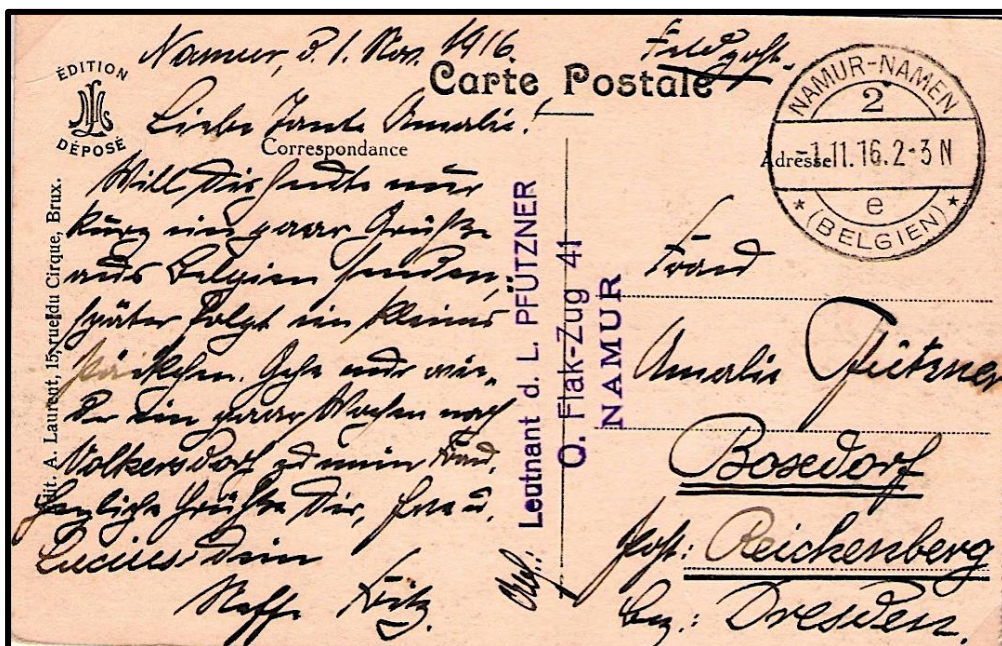
Willy Monfils toont enkele correspondentie-stukken betreffende de slag om Namen en de Duitse bezetting.

De Duitsers bouwen drie hangars voor Zeppelins in Cognelée. De Zeppelins LZ 77 en LZ 65 verlaten Cognelée om deel te nemen aan de Slag om Verdun, die op 21 februari 1916 begint. De eerste wordt vernietigd, de tweede stort neer.

Willy toont ons verschillende kaarten en brieven geschreven door Duitse soldaten die deel uitmaakten van de Zeppelinbemanningen of die deelnamen aan de verdediging van het gebied rond Namen.

Brief van het Kommando van de Zeppelin LZ 97

Kaart van een Duitse militair die deel uitmaakt van het luchtafweer BAK in Namen
(BAK = Ballon Abwehr Kommando)